

Analýza aktivit elektronického džihádu v prostoru sociálních médií

VÍT STRÁTECKÝ, PETR ŠPELDA

An Analysis of the Electronic Jihad's Activity in the Social Media Environment

Abstract: The present text offers an analysis of the electronic jihad strategies based upon the Twitter campaigns of the Somali jihadi-Salafī group Harakat al-Shabaab al-Mudjahideen. The text builds on a post-structuralist conceptualization of temporality, which, when met with virtual environments, becomes a key source of power. The text first introduces a theoretical argument discussing the influence of temporality on the international system in order to apply the resulting conclusions towards an empirical analysis of the revisionist discourse disseminated by the selected extra-systemic actor. The aim of the text is to hint at the analytic potential of certain data collection methods that are employable in the environments of virtual social networks and consequently to demonstrate one of the possible methods of interpretation of such data. This method is inspired by a specific set of expressive devices which, in an apt way, connect the methodological approach with the interpretation of the revisionist world order discourse. The presented analysis in the context of the specific examined terrorist campaign illustrates a revisionist dynamic that is accelerated by the virtual domain and aims at disrupting the normative foundation of the Westphalian order.

Keywords: poststructuralism, chronopolitics, revisionist world order discourse, virtual social networks, Harakat al-Shabaab al-Mujahideen.

Setrvalá existence současné podoby mezinárodního systému je úzce spjata s teritoriálním rozměrem státní suverenity, kterou přineslo vestfálské uspořádání. Formativní vliv prostorovosti je symbolizován důrazem na hranice mezi vnitřním a vnějším, mezi přírodním a cizím, mezi univerzalistickou ambicí vnitřního řádu, který je protikladem atomizované rozpolcenosti vnějšku. Dědictví vestfálské suverenity odráží historické pojetí časoprostorového vztahu mezi vnitřní univerzalitou a pluralitou vnějšku, jejichž teritoriální oddělení je zároveň základem i nejzazší hranicí státocentrické podoby mezinárodního uspořádání (Walker 1993: 176).

Stabilita této dělicí linie je trvale rozrušována rostoucím vlivem rychlosti na společenskopolitický vývoj. Snaha revizionistických politických aktérů ovládnout temporalitu akcelerací přenosu informace rozrušuje prostorovost suverenity vyzývavou lhostejností, s níž překračuje hraniční linie mezi vnitřním a vnějším. Zatímco se fyzická sféra nalézala v dialektickém labyrintu neustávajícího vyjednávání o míře vnitřně-vnějšího pronikání, rozvoj informačních technologií překryl veškerý prostor deteritorializovanou virtuální sférou. Ta se stala prostředím triumfu temporality nad teritorialitou – ontologie prostoru, podpírající dichotomii mezi vnitřním a vnějším, podlehla zhroutení geografické vzdálenosti, informační přenosy tvořící podstatu virtuální sféry dosáhly nepřekročitelnou krajní hranici zrychlení.

Tato situace ozřejmila rysy poststrukturalismem vyvolaných disciplinárních diskusí o budoucím nesouladu mezi temporálně artikulovanou mocí a raně moderním uspořádáním, které závisí na pevném připoutání temporality k hranicím prostoru (Tamtéž: 14). Spojité kontinuum virtuality nenarušované hranicemi mezi vnitřním a vnějším představuje bránu k erozi konstitutivních principů, o které se opírá sama existence státní suverenity. Absence dělicích linií společně s temporální okamžitostí manifestace zpřítomňuje prostorem vnějškové v bezprostřední blízkosti. Narativní prostředky virtuální sféry plně využívající její prolínavosti vytvářejí z pokusů o hodnotovou erozi útoky proti kolektivní identitě, jejíž soudržnost představuje klíčový prvek setrvalé existence sociopolitických jednotek současného mezinárodního uspořádání. Ztracená jistota hranice otevírá kolektivní identitu pochybnostem o tom, *co jsme a kde jsme*, když teritoriálně nespoutaná jinačnost napadá a okupuje identitární centra suverénních jednotek mezinárodního systému. Temporální popření teritoriálněcentrických dichotomií státní suverenity vytváří z virtuálního prostor vhodný k narativním útokům proti konstitutivním jednotkám současného systému s cílem iniciovat přestavbu mezinárodního uspořádání. Tento vývoj, teoreticky zachycený v poststrukturalistických pracích (Baudrillard 1981; Virilio 2006; Walker 1993), je v článku ilustrován na případě sociálněmediálních aktivit somálské džihádisticko-salafistické skupiny Harakat al-Šabáb al-Mudžahidín. Stať demonstuje praktické působení *elektronického džihádu*, který je veden snahami o demontáž státocentrické podoby mezinárodního uspořádání. Unikátnost případu spočívá ve skutečnosti, že jde o historicky první ucelenou kampaň v reálném čase, která tak může zcela ilustrovat relevanci poststrukturalistického chápání hybných sil mezinárodní politiky. V tomto smyslu lze somálské džihádisty vnímat jako předobraz viditelnější a známější propagandistické kampaně Islámského státu. Předkládaný text se proto zabývá analýzou hybných principů virtuálních sféry, které svým působením utvářejí mechaniku identitárních střetů.

Klíčový prvek těchto konfliktů představují sociálněmediální narativy útočného revizionistického odporu, jež usilují o přestavbu současné podoby mezinárodního uspořádání. Jejich účelem je násobit dopad fyzické činnosti radikálních mimosystémových aktérů prostřednictvím diskurzivních obrazů úspěšně postupující eroze sociopolitických principů suverénního státu. Patrně nezřetelnější případ uvedených procesů představuje ideologická dialektika mezi západním metanarativem sekulárně-demokratické architektury suverénních států a radikálními představami islamistických hnutí o ideální podobě sociopolitické organizace. Vize těchto aktérů však nelze považovat za dogmaticky nerozporné či vzájemně slučitelné. Empirický dosah předkládaného textu se proto omezuje na specifickou výše sunnitského fundamentalismu – tzv. džihádistický salafismus. Doktrinální východiska tohoto směru považují existenci suverénního státu za rouhavé popření nezpochybnitelných principů zjevené pravdy, které je třeba vymýtit všemi dostupnými prostředky. Axiomatická neslučitelnost obou systémů tak vytváří dostatečně kontrastní pozadí, které umožňuje sledovat procesy usilující o erozi a přestavbu státocentrického uspořádání mezinárodního systému.

Překládaný text nabízí pohled na temporální kontinuum virtuální sféry, které svým působením oslabuje vliv teritoriálních dichotomií nutných pro setrvalou existenci státní suverenity. Usazení nalezených zákonitostí do základů metodologické konstrukce umožňuje sledovat trajektorii útočně-revizionistické identitární kontrarance, která společně s fyzickou činností sledovaných aktérů usiluje o vykořenění konkurenčních sociopolitických jednotek.

CHRONOPOLITIKA

Z teoretické perspektivy stať pracuje s působením politizace rychlosti (chronopolitika) na identitární konflikty ve virtuálním prostředí (srovnej Virilio – Kittler 2001: 97–98). Text ji demonstuje na případě výše zmiňovaného revizionistického diskurzu, pro jehož publikaci posloužila sociální síť Twitter. Článek vychází z předpokladu, že fungování

a masivní uživatelská adopce sociálněmediálních platforem a Twitteru specificky zapříčiňuje chronopolitizaci identitárních konfliktů. Tyto konflikty posléze představují paradigmatický odklon od teritoriálně chápaných střetů, ve kterých je možné jasně odlišit vnitřní od vnějšího.

Manifestace chronopolitiky v prostředí virtuálních sociálních sítí

Základní Viriliovy teze týkající se rychlosti jako katalyzátoru lze považovat za natolik makrostrukturní, že jejich působení prolíná tak rozdílnými oblastmi, jako jsou urbánní či informační infrastruktura, ve kterých dochází ke kolonizaci reálného času, jež je dnes nejviditelnější v důsledcích fungování sociálních sítí (srovnej McQuire 2011: 110). Z tohoto pohledu se námi představená teoretizace jeví jako vhodná ke studiu dílčích empirických jevů, zde reprezentovaných propagandou teroristického hnutí, právě proto, že jejím cílem je nalézt sjednocující rámec zachycující strukturovaný pohled na vývoj lidské pospolitosti.

V kontextu tohoto uspořádání považujeme za důležité virtuální prostor konceptualizovat původním viriliovským rámcem, který vnímá rychlost jako základní katalyzátor vývoje lidských pospolitostí (viz dromologie níže). Rychlost současných informačních přenosů lze tedy pokládat za nezbytnou podmínku transformace identity. Rozeznáváme však, že daný jev lze teoreticky uchopit způsobem, který akcentuje dílčí aspekty virtuální manifestace politických konfliktů (srovnej Wark 1994), přičemž tato pojetí vycházejí z původní obecné Viriliovy teoretizace. I přes to, že využívaný teoretický rámec historicky předchází vzniku současného virtuálního prostoru, cele zachycuje jeho konstitutivní modalitu.

Ideologické střety džihádisticko-salafistických dogmat se západním hodnotovým systémem probíhají ve sdíleném mediálním prostředí. Analyzovaná sociálně-politická dichotomie je však pouze jednou z mnoha větví ideologické dialektiky využívající základní strukturu prostoru sociálních médií. Toto virtuální soupeření protichůdných myšlenkových proudů lze uchopit identifikací hybných principů, které konstituují tento prostor.

Dále je nutné rozeznat, že deteritorializující vliv rychlosti zapříčiňuje vznik simulace, kterou Baudrillard (1983) popsal jako jev, při kterém dochází k oddělení „mapy“ a fyzického teritoria. V krajních případech pak izomorfismus mezi mapou a teritoriem zaniká zcela nebo je jejich vztah značně deformovaný. Empirickou manifestaci takto teoreticky pojeté simulace pak představuje využívání prostoru sociálních médií pro propagandistické kampaně revizionistických hnutí. Ta posléze využívají plochu vznikající po rychlostí odděleném fyzickém teritoriu k budování simulací, alternativních „map“/realit, sloužících k diskurzivní revizi stávajícího státocentrického uspořádání společnosti.

Z teoretické perspektivy představuje klíčový rozměr stávajícího prostoru sociálních médií konstitutivní působení výše zmiňovaných modalit – rychlosti a simulace. Ze strukturního hlediska jde o ortogonální prvky tvořící základnu pro vznik vyšších funkcí. Následující pasáž textu oba mechanismy přiblíží.

Konstitutivní modalita: rychlost a simulace

Navrhované pojetí rychlosti se opírá o dromologickou¹ koncepci společensko-politické progresu. Její podstata spočívá v konstitutivní vazbě mezi dějinným vývojem a katalyzací rolí rychlosti. Délka časového intervalu vztažená k přenosu jednotky informace či fyzického nákladu představuje unifikované měřítko moci (Virilio 2006: 69). Veškeré sociálně-politické dění je pak považováno za prostý soubor o čas, ve kterém vítězí nejrychlejší aktér – „neproběhla průmyslová, ale dromokratická revoluce; neexistuje demokracie, pouze dromokracie; neexistuje strategie, pouze dromologie“ (Tamtéž). Pokročilejší dromologické abstrakce opouští fyzikální pojetí rychlosti vyjádřené změnou polohy tělesa v čase. Tradiční deterministicky orientovaný význam je nahrazen vztahem mezi jednotlivými jevy v širším interakčním prostředí (Virilio 1994: 74). Základy stabilní existence

této sféry jsou uloženy v neustávajícím dromoskopickém pohybu, který současně usměrňuje veškeré vnitřní dění (Virilio 2005: 105). Určujícím prvkem všech objektů uvnitř tohoto prostoru je absolutní okamžitost jejich manifestace vycházející z inherentní rychlosti pohybu. Jedinou pozorovatelnou formou jakéhokoliv objektu je perspektiva deformovaná kontinuálním pohybem (Tamtéž). Stav dílčí či úplné systémové nehybnosti je nedocílitelný.

Přechod k dromologicky uspořádané společnosti je doprovázen zhroucením geografické dimenze vzdálenosti. Měřítkem vzájemné odlehlosti dvou bodů je pouze čas nutný k překonání teritoriálního rozdílu. S rostoucím tempem technologického rozvoje se nutně zkracuje interval potřebný k fyzickému, případně virtuálnímu přenosu nákladu či informace. Tento vývoj je patrný zejména v oblasti elektronických médií, která snížila objektivní zpoždění na nepostřehnutelnou úroveň. Převládající vliv temporality nad teritorialitou představuje hlavní sílu ovlivňující proces politizace rychlosti. Prostorovou trvalost geopolitiky nahrazuje *chronopolitická* těkavost, jež vyvrací hranice fyzického prostoru (Der Derian 1992: 129–130).

Tak vzniká simulace, jež nahrazuje původní významotvornou vazbu ke skutečnosti alternativním konstitutivním principem (srovnej Baudriallard 1983), který v naší konceptualizaci představuje rychlost. Její role spočívá v základním vymezení povahy celkové simulace. V případě takovéto simulace je náhradní skutečnost odrazem její dromoskopické povahy (srovnej Virilio 2005).

METODOLOGIE

Interpretace personifikované kolektivní identity

Před představením metodologického aparátu je třeba zavést konceptualizaci identity, která podloží metodologický aparát a v tomto smyslu představuje spojnicí mezi poststrukturalistickou teoretizací a konstruktivistickou metodou. V kontextu tohoto textu je identita konstruována jako státoosoba a lze ji rozeznat ve společenských systémech, jejichž životní cyklus podléhá zákonům konglomerativních nadorganismů. Bazální existence individuálních prvků uvnitř těchto skupin není kauzálně svázána s celkem (Wendt 2004: 310). Manifestace vyšších funkcí systému je však podmíněna nadkritickou úrovní vědomé spolupráce jednotky se zbývajícími částmi kolektivu (Tamtéž). Soudržnost heterogenních nadorganismů zprostředkovává trvalé kolektivní vyjednávání, které soustavně mění polohu identitárních hranic pospolitosti (Tamtéž: 311). Osobnostní charakter nadorganismu spočívá v bezprostředním působení principu participativní konstituce identity. Výsledná forma personifikace státu je pak založena především na decentralizovaném půdorysu společenského organismu realizovaném ve virtualitě sociálních sítí.

Výchozí bod identitárních střetů leží v prostoru západní univerzalistické metanarace svobody a demokracie. Praktické diskurzivní konflikty však podléhají tematické specializaci (Lyotard 1984: XXIV), která zároveň vymezuje napadanou organizační jednotku společnosti. Útočně-revizionistický diskurz džihádistického salafismu je ve většině případů namířen proti státním útvarům a jejich představitelům.

Sekulární architektura států, na které propaganda primárně míří, ztělesňuje nepokrytou antitezi dogmatu zjevené pravdy, ze které vychází půdorys společensko-politické organizace ideálního islámského státu. Diskurzivní strategie identitární negace míří hodnotovou strukturou do ideologických center západních států, aby vyvrátily nosné pilíře konkurenčních sociopolitických jednotek. Snaha o rozrušení identity vytváří z revizionistické kontrararace nástroj k útokům proti státním jednotkám konstituujícím systém. Rozhodující role identity obklopené státocentrickou narativní zaujatostí zvýrazňuje škálu abstrakcí vhodných k položení metodologických základů. Vzhledem k povaze empirického materiálu je z metodologického hlediska vhodné konceptualizovat analyzovaný diskurz v termínech identity spojené s metaforou státu jako osoby. Tento metodologický obrat je v rámci

textu označován termínem *státoosoba* (srovnej Lakoff 1991: 27). Státoosoba zde jako metaforický pojem funguje na čistě konceptuální úrovni a je naplňována jednotlivými revizionistickými diskurzivními praktikami, které zahrnuje empirický případ. V rámci analýzy vzorku, jehož kompilace je popsána níže, se tak budeme soustředit na metafory explicitně užívané džihádisty, které spadají pod metaforický pojem *státoosoby*. Ačkoli tato volba může být považována za reduktivní, dle našeho názoru naopak představuje nutný předpoklad pro negaci dílčích aspektů sekulárního řádu. Konceptuální představa identity v termínech státoosoby následně umožňuje jednotnou interpretaci dílčích revizionistických diskurzivních praktik. Empirická analýza provedená níže tedy bude ilustrovat způsob, jak konkrétní metafory zařaditelné pod metaforický pojem *státoosoba* naplňují rozhodující diskurzivní strategii usilující o propagandistické podrývání identitární soudržnosti napadených států.

Identitární souvislosti diskurzivních makrostrategií

Identita představuje sdílené rozhraní, ve kterém se neustále střetávají tvůrci a rozkladné diskurzivní proudy. Identitární vývoj personifikovaného státu ovlivňují spojené účinky narativního upevňování relativizované trvalou hodnotovou erozí. Tento proces je součástí nadřazeného systému sociálních makrofunkcí, které zprostředkovávají diskurzivní konstrukci společenského uspořádání (Wodak et al. 2009: 8). Zavedení makrofunkcí je v této souvislosti nutné k zachycení typologie jednotlivých revizionistických diskurzivních praktik.

Útočně-revizionistický diskurz džihádistického salafismu eroduje konstitutivní oblasti identity personifikovaného státu. Jeho působení je projekcí moci uskutečňované jazykovými figurami namířenými proti charakterovým rysům metaforické státoosoby. V tomto kontextu interpretace postavená na výše zmíněném základě umožní zachytit erozivní funkci. Útočná identitární narace je projevem snahy vychýlit rovnováhu sil zvrácením ustálených významů (Martin 1995; citováno dle Wodak et al. 2009: 28). To se však děje nikoli ve smyslu konstituce, nýbrž kontradikce, přičemž obě tyto polohy vyžadují shodnou konceptuální reprezentaci, zde představovanou konstrukcí identity jako státoosoby. Rozkladné narativní postupy vyzbrojují jazykové prostředky, jejichž působení posléze překračuje hranice diskurzivního prostoru. Cílem rozrušování identitární soustavy je průmět hodnotové eroze do základů fyzické reality.

Výchozí analytická jednotka sleduje linii kontradiktorních sociálních makrofunkcí, které se podílejí na narušování jednotlivých oblastí identity personifikovaného státu. Útočná povaha džihádisticko-salafistické identitární kontranarace stanovuje rozhodující soubor diskurzivních makrostrategií, které vyplynou z empirické analýzy. Interpretace představí rozkladné diskurzivní praktiky přítomné v projevech ideologických protivníků (srovnej Benke – Wodak 2003: 121–122).

KONTEXT A POSTUPY EMPIRICKÉ ANALÝZY

Vývoj hnutí Harakat al-Šabáb al-Mudžáhidín

Nosnou konstrukci datového korpusu tvoří diskurzivní projevy somálské džihádisticko-salafistické skupiny HŠM (Harakat al-Šabáb al-Mudžáhidín). Společným rysem hnutí, která lze zařadit do doktrinní kategorie džihádistického salafismu, jsou násilné pokusy o odstranění náboženských či sekulárních odchylek od idealizované podoby raně islámského uspořádání společnosti. Uvedené tendence se projevují dogmatickým lpěním na náboženské tradici a sociopolitické praxi ctihodných předků (as-salaf as-sálih), za které jsou považováni prorok Muhammad a jeho společníci, případně první chalífové (Mneimneh 2011: 24). K významnější ideologické emancipaci těchto hnutí došlo v průběhu 19. století v souvislosti s počátkem snah o reformu klasického islámu. Tato vývojová etapa je z teologického hlediska spjata zejména s reformními mysliteli Džamálúddínem

Afgháním a Muhammadem Abduhem (Hefner 2010: 142). Středem jejich zájmu byla snaha o zavedení souladu mezi klasickým islámem a blízcími se společenskými změnami. Návrat k autentickým základům metodou důkladné očisty od veškerých historických nánosů měl dokázat slučitelnost islámu s nastupující modernitou a současně zprostředkovat asimilaci nových konceptů. Původní záměr se však kvůli široké participaci různé ideologicky orientovaných subjektů postupně rozpadl na dva samostatné proudy – očistný² a reformní, samotný modernizační záměr byl ztracen úplně (Mneimneh 2011: 25). Odras očístné linie je dnes patrný ve skripturalistickém purismu salafistických hnutí, pro která představuje rozhodující zdroj legitimacy formující jejich snahy o ustavení sociopolitické entity založené na principech islámského práva a souvisejícím hodnotovém systému (Feldman 2008: 111–112). Vliv raných dogmat na doktrinální soustavu džihádistického salafismu je patrný i z institucionalizovaného násilí vycházejícího z historického pojetí džihádu, které provázelo expanzivní fázi raného islámu. Důraz na vedení džihádu mečem (*džihád bi's-sajf*) společně s upozaděním pozdějších exegezí, které jsou založeny na principu „*žít plně v souladu s Boží zvěstí jak ve smyslu individuálním, tak i kolektivním*“ (Mendel 1995: 11), představuje typický znak násilných hnutí džihádisticko-salafistické povahy.

Výhradní zaměření na hnutí HŠM vycházelo z jeho dlouhodobé specializace na narativní kampaně využívající elektronická média (Hansen 2013: 50). Samostatná existence této skupiny byla těsně spjata s počátkem etiopského zákroku proti rostoucímu vlivu UIS (Unie islámských soudů) v centrálních regionech Somálska (Barnes – Hassan 2007: 6). Základy tohoto svazku byly položeny sjednocením nepravidelných vojenských jednotek působících v rámci lokální sítě islámských soudních těles (Tamtéž: 2). V konečné integrační fázi docházelo k přelévání mocenského vlivu sjednocených milic za hranice centrálních regionů. Vratká stabilita přechodné federální vlády Somálska rozrušovaná nepřátelským působením UIS vyvolala etiopskou intervenci.³

Vojenský zákrok z konce roku 2006 způsobil kolaps zastřešující soustavy UIS (Hansen 2013: 50–51), doprovázený konstitucí plně autonomní skupiny HŠM. Opořezobávací konflikt vedený proti pravidelným jednotkám etiopské armády výrazně rozšířil rozlohu území ovládaného milicemi HŠM. K tomuto stavu částečně přispěly strategické tendence etiopské armády založené na dělostřeleckých útocích v hustě obydlených oblastech (Tamtéž: 49–50). Animosita obyvatelstva vůči invazním jednotkám pak částečně zastírala drakonické pojetí šarií, které milice HŠM aplikovaly v ovládaných regionech.

Počínaje únorem 2007 se na konfliktním zprostředkování podílí peacekeepingová mise Africké unie AMISOM (African Union Mission in Somalia) zaštiťovaná garancemi Organizace spojených národů (United Nations Security Council 2007). Příslušníci a zařízení mise jsou milicemi HŠM považováni za legitimní cíle bránící úplné konstituci islámského státu v Somálsku (Harakat al-Šabáb al-Mudžáhidín 2013a).

Následující evoluční milník hnutí HŠM představuje oficiální přísaha věrnosti složená centrálnímu vedení al-Káidy (al-Katáib Media 2012). Vzniklá vazba upevňuje schéma hybridního nepřítele v doktrinální soustavě skupiny. Struktura protivníka sleduje ideologické linie typické pro většinu regionálních odnoží al-Káidy. Z hlediska společensko-politického uspořádání je konečným cílem hnutí HŠM stabilizace nezávislého islámského státu. Lokální režimotvorné tendence jsou výchozí součástí širších snah zaměřených na ustavení globální islámské entity (Harakat al-Šabáb al-Mudžáhidín 2013b). Toto úsilí se odráží v asymetrickém konfliktu vedeném milicemi HŠM proti institucím a silovým složkám somálské federální vlády. Hybridní povaha protivníka spočívá v závislostní vazbě poutající existenci federální vlády k rozsáhlé podpoře mezinárodního společenství. Somálská státní moc je hnutím HŠM vnímána prizmatem nesvéprávného útvaru, který zcela podléhá zájmům západního protivníka (Harakat al-Šabáb al-Mudžáhidín 2013c). Diskurzivní výpady doprovázející útoky proti jednotkám AMISOM jsou argumentačně ukotveny služebnou rolí OSN v soustavě zájmů vzdáleného nepřítele (Harakat al-Šabáb al-Mudžáhidín 2013a).

Harakat al-Šabáb al-Mudžáhidín v prostoru sociálních médií

Narativní působení skupiny HŠM v západním mediálním prostoru lze považovat za prototyp identitárně-erozivního diskurzu džihádisticko-salafistických hnutí. Představené mechanismy, jež transformují fyzické útoky v rozkladné diskurzivní strategie, napadají identitu vzdáleného nepřítele. Volba konkrétních technických prostředků umožňovala bezesbytku využít zcela transparentní dromoskopickou okamžitost elektronických médií. Architektura sociálních sítí představuje vhodný nástroj k rozrušování identity.

Hnutí HŠM využívalo ke konstrukci útočně-revizionistického diskurzu sociální síť Twitter <<http://twitter.com>>. Globální zpravodajská povaha této sítě vycházející ze slabších meziuživatelských vazeb vytvářela z Twitteru optimální nástroj diskurzivní agrese. Intenzitu narativních útoků proti identitárním vlastnostem státoosoby prohlubovala umělá hranice rozsahu jednotkového sdělení. Omezení jednotlivých zpráv na 140 znaků (Twitter 2012a) nutí uživatele ke krajní koncentraci sdělení. Výsledkem bylo očištění projevu od všech okrajových elementů, které vytvářely vytvrzenou a značně průbojnou formu identitární kontranarace. Častou praxí bylo shlukování těchto jednotkových sdělení do tematických sad, které byly posléze s rostoucí kadencí vrhány proti určeným oblastem identity personifikovaného státu. Vzhledem k charakteru technologie je zjevné, že hustota a koherence takto vzniklého narativu vysoce překračovala úderný potenciál útočně-revizionistických diskurzů, které vznikaly konvenčním způsobem.

Metodika sběru dat

Skupina HŠM byla v únoru 2008 označena ministerstvem zahraničí Spojených států amerických za teroristickou organizaci (U. S. Department of State's Office of the Coordinator for Counterterrorism 2008). Vzhledem k charakteru hnutí tedy nebylo možné využít standardní mechanismus ověření autenticity analyzovaných projevů.⁴ Datový korpus proto vychází pouze z twitterových účtů, které byly publikovány v oficiálních džihádistických fórech, případně ověřeny novináři s přímým kontaktem na tiskové mluvčí skupiny. Interval datového vzorku pokrývá období od počátku dubna do začátku října 2013. Tento časový úsek zahrnuje vyvážený poměr narativů vlastních útoků doplněných stanovisky k výrazným událostem mezinárodní politiky. Výsledkem je datový korpus pokrývající kompletní arzenál diskurzivních útoků využívaných proti identitárním oblastem personifikovaného státu. Soubor je sestaven s důrazem na věrný odraz základních vektorů identitární kontranarace, které se vyskytovaly v diskurzivní praxi hnutí HŠM.

Sběr dat proběhl pomocí specializovaného softwarového vybavení, jež zprostředkovává přímé připojení k veřejnému programovému rozhraní Twitteru.⁵ Konkrétně jsme využili operátoru *from*, jehož prostřednictvím Search API umožňuje získávat statusy vybraných uživatelů. Byl vytvořen skript, jehož vstupem byl aktualizovaný seznam oficiálních twitterových účtů HŠM, který automaticky v krátké periodě v řádech minut stahoval statusy pro off-line analýzu. Výsledek byl poté využit pro výběr statusů, které explicitně souvisejí s revizí státocentrického uspořádání. Důvodem aplikace této metody byla existenční volatilita sledovaných účtů, ke které docházelo v průběhu konfliktní eskalace. Využití nástrojů specificky navržených k automatizovanému sběru dat zajišťovalo vyžadovanou úplnost datového korpusu. Nestálost zdrojů byla odstinitelná aplikací vhodných výše nastiněných algoritmických prostředků, které zajistily téměř okamžitou duplikaci vznikajících datových vzorků. Tímto způsobem byla budována databáze obsahující úplný datový korpus vstupující do výsledné analýzy.

Tempo, s jakým jsou destabilizovány datové zdroje uprostřed probíhajících útoků, odkrývá oboustranné využití rychlosti k vychylování těžiště sociálněmediálního prostoru. Z datového hlediska je typickým příkladem této dynamiky finální fáze útoku hnutí HŠM na obchodní centrum Westgate v keňském hlavním městě Nairobi. Životnost oficiálních twitterových účtů skupiny HŠM v tomto stadiu zpravidla nepřekračovala jednotky dní.⁶ Nenadále přetržení útočně-revizionistické kontranarace zrcadlí využití rychlosti k multiplikaci

identitárního rozrušování. Sterilizace erozivního diskurzu byla však pouze dočasným potlačením značně rekurentních symptomů. Historická vytrvalost zastoupení HŠM v prostoru sociálních médií podtrhovala význam, který byl přikládán nedeformovaným diskurzivním útokům. Dočasná nepřítomnost oficiálního kontrarnarativního kanálu pak nemohla být považována za rezignaci na dlouhodobě kultivovanou praxi identitárního rozrušování.

ROZBOR ÚTOČNĚ-REVIZIONISTICKÝCH STRATEGIÍ V DISKURZIVNÍ PRAXI HNUTÍ HARAKAT AL-ŠABÁB AL-MUDŽÁHIDÍN

Přežití nadorganismu je těsně spjata s neustávajícím prouděním identitotvorného narativu. Trvalou rovnováhu systému zajišťuje plynulé šíření identitární negociace napříč všemi prvky kolektivního nadorganismu. Součinností celku vzniká ústřední hodnotová soustava rozkládající se uvnitř zřetelně ohraničeného prostoru identity. Eroze rekurzivního množení tohoto procesu napadá nosný princip existence identitární soudržnosti.

Množina rozkladných diskurzivních strategií hnutí HŠM sledovala negační vektor útočně-revizionistické narace. Jeho působení bylo namířeno proti vazbám, které zprostředkovávají rozrůstání identitárního vyjednávání v soustavě nadorganismu. Rozkladné diskurzivní projevy sdílely jednotný motiv *rozpolcení* a *neschopnosti* ústící ve *vyvrácení (anihilaci)* veškerých vnitřních i vnějších činností ideologických protivníků. Tyto kontrarnarativní tendence, jež představují náplň negační makrostrategie, formují osu empirické analýzy. Cílem těchto revizionistických kontraidentitárních diskurzivních praktik je zpřetrhání přirozených vazeb uvnitř ekosystému identitárního vyjednávání. Přítomnost překážek, jejichž dosah podtrhuje dromoskopickou simulaci, ohrožuje reprodukci konstitutivních vazeb personifikovaného státu. Cizorodá deformace vyvolávající systémový revizionismus ohrožuje replikaci diskurzivní konstrukce státoosoby. Selhávající obnova napadených spojů vede k postupnému identitárnímu chátrání. Následující část textu je proto věnována rozboru diskurzivních prostředků identitárního ničení.

Rozpolcení ideologických protivníků

Konfigurace základní argumentační matice určuje škálu strukturální průraznosti kontrarnarativních útoků. Projevem této mechaniky v diskurzivní praxi hnutí HŠM bylo zapouzdření základů vyšších státocentrických útoků do vícerozměrné metaidentitární rozpolcenosti Západu. Praktickou manifestací tohoto uspořádání je metaforický konstrukt *#TheWesternEnigma*.⁷

#TheWesternEnigma – rozpolcená existence Západu

Diskurzivní expozice západní rozpolcenosti je uskutečňována sevřením identitární soudržnosti do labyrintu hodnotové nejasnosti. Cílem tohoto procesu je revizionistická extrapolace vad a rozporů přítomných v hodnotovém systému Západu. Jejich průmět do účelově sestavené bezrozpornosti džihádisticko-salafistické ideologie vytváří prostředí nejisté rozpolcenosti. Západní enigma⁸ představuje opevňující metaforu, která násobí efekt diskurzivních útoků vedených proti nízkourovňové identitární kohezi.

Vstupní branou vedoucí k útokům proti systémové soudržnosti je zdůraznění role muslimů žijících uvnitř západních společností. Důraz je kladen zejména na incidenty zahrnující bývalé, případně současné příslušníky silových složek: „*Bývalý americký voják Craig Baxam ztělesňuje #ZápadníEnigma*“ a „*V každém opravdovém muslimovi na Západě je jeden Nidal Hassan. Až jejich hněv překročí snesitelnou hranici, boj se, #ZápadníEnigma*“.

Oba uvedené příklady co nejtěsněji sledují fyzickou linii incidentu s cílem prorazit do nejnižších identitotvorných pater státoosoby. Masová střelba příslušníka americké armády Nidala Malika Hasana uvnitř texaské základny Fort Hood (Mackey 2009) symbolizuje hloubku bezpečnostní nejistoty. Výhrůžka uvedená v závěru úryvku poutá fyzickou zkázu v srdci bezpečnostních složek k obrazu hluboce rozpolcené až nepostihnutelné státoosoby.

Zároveň hrozí masovým procitnutím, které vyvrátí nepevnou strukturu obklíčené identitární struktury personifikovaného státu.

Symptomatickou úrovní enigmatické kontrararace je případ veterána americké armády z války v Iráku Craiga Baxama, který se neúspěšně pokusil osobně připojit k hnutí HŠM (Federal Bureau of Investigation Baltimore Division 2014). Příspěvek označující Baxamovo rozhodnutí za ztělesnění rozpolcenosti nejnižších vrstev identity je součástí širší argumentace, kterou nejlépe vystihuje následující prohlášení: „*Pokud rodilý Američan cestuje tisíce mil do Somálska, aby bojoval a zabíjel Američany, změna je na dosah ruky #ZápadníEnigma.*“ Odvržení role příslušníka ozbrojených sil a následně zběhnutí k nejzavilejšímu ideologickému nepříteli představuje esenci západní enigmy. Diskurzivní akcent kladený na motivační poruchy ústící v hodnotové odumírání jednotlivců vytváří podmínky pro úspěšnou identitární erozi. Kvalitativnímu přechodu od dosaženého rozpolcení k úplnému roztržštění a zániku státoosoby brání pouze izolovanost jednotlivých incidentů.

Závěrečnou figurou diskurzivní konstrukce západní enigmy je predikce masového procitnutí muslimů žijících v západních zemích: „*Muslimové na Západě postupně odstraňují nápor psychologických úskoků, které jim uštěďrují Média #ZápadníEnigma.*“ Takto podané mediální farizejství brání plnému rozpuku pravověrných muslimů uvnitř západní společnosti. Explicítní zmínka účelové informační hibernace představuje revizionistické odhalení dvojakého pnutí uvnitř nejnižších identitárních pater státoosoby. Muslimové jsou vybízeni k odvržení nepřírozené společensko-politické identity Západu. Tuto výzvu podporává příklad souvěrců v tradičním islámském prostoru: „*Ponižující hodnoty západní demokracie vnucené muslimům jsou oprávněně odmítány napříč celým muslimským světem #ZápadníEnigma.*“

Diskurzivní reflexe rozpolcenosti tvoří enklávu cizorodé ideologie v přirozeném životním prostředí státoosoby. Tato oblast představuje projekční předmostí odvozených útoků namířených proti souvisejícím identitárním vlastnostem, jejichž popis následuje níže. Diskurzivní vektor rozkolísané nejednotnosti působí společně s vytrvalou snahou o fyzickou destrukci soupeřící společensko-politické jednotky.

Morální rozpolcenost povahových rysů státoosoby

Úzce pojatá nízkourovňová existenční rozpolcenost státoosoby je často diskurzivně přetvářena v invazivní konstrukce narušující morální soudržnost. Nejběžnějším projevem tohoto meziúrovňového posunu je etnologický přechod dvojakého pnutí směrem k tradičnímu pokrytectví. Tento proces však nezakládá vzájemnou exkluzi obou větví rozpolcenosti. Jejich vztah představuje hierarchizované rozšíření systémové dichotomie do vyšších vrstev státoosoby, ve kterých dochází k utváření jednotlivých identitárních rysů. Výsledkem je širokospektrý revizionismus útočící na etické pozice povahových rysů personifikovaného státu.

Příznačným projevem šíření rozpolceného pokrytectví je diskurzivní využívání nečinnosti západních států v kritických zlomech syrského konfliktu. Zvláštní důraz je přitom kladen na incidenty se silným humanitárním podtextem. Obzvláště čitelné kontury získává diskurzivní konstrukce západního pokrytectví v případě chemického útoku proti východním předměstím Damašku na sklonku srpna 2013 (Stack 2013). Souběžně s působením vyšetřovací komise OSN (UN News Centre 2013) hnutí HŠM zveřejnilo posloupnost několika příspěvků odhalujících etickou vyprázdněnost západních států.

Předehra naračného úderu čerpá výchozí energii z účelové konstrukce spoluodpovědnosti za měřítko syrské humanitární krize: „*Takřka po tři roky Assadův nusajrský⁹ režim terorizoval muslimy v Sýrii, Spojené státy a jejich spojenci nepomohli obyvatelům Sýrie.*“ Nebo: „*Tři roky strašných zvěrstev přinesly smrt více než sto dvaceti tisíc muslimů; Spojené státy a jejich spojenci sledovali, jak Assad vraždí muslimy.*“ Sestavení pasivní osnovy souvztažnosti mezi Spojenými státy americkými a zosobněným zřídlem útlaku

zdůrazňuje identitární pokrytectví státoosoby. Zamlčená kolektivizace odpovědnosti pak vylučuje možné vyvinění západních států z přímého podílnictví na útlaku muslimského obyvatelstva Sýrie.

Centrálním prostředkem diskurzivní konstrukce pokrytecké státoosoby je však hrozící raketový úder proti vojenským cílům Assadova režimu (Cowell – Erlanger – Gladstone 2013). Potenciální odvetná opatření odpovídající na chemický útok proti civilnímu obyvatelstvu jsou považována za útok na místní džihádisticko-salafistické skupiny: „*Pro křížáky se stalo nesnesitelným, že mudžáhidini získávají území, uplatňují šariu a mají podporu syrského lidu.*“ Úvodní obžaloba západní státoosoby z pasivního podílnictví přechází v obvinění z aktivního útisku. Konspirativní interpretace transformuje amorálního pokrytce v dobyvačného křížáka, který usiluje o zničení sebemenších náznaků fyzické manifestace islámského státu. V této argumentaci se zřetelně odráží nezlomné přesvědčení džihádisticko-salafistických skupin o vzájemné neslučitelnosti soupeřících sociopolitických jednotek. Příkřá kontradikce vyvolává upevnění mentality všeobjímajícího nepřátelského spiknutí pohánějící džihádisticko-salafistická hnutí k širokospektré eradikaci fyzických i diskurzivních forem demokratického státu. Podlomení stávajících jednotek mezinárodního systému pak představuje nutnou podmínku pro naplnění konečného ideologického cíle, kterým je konstituce globální sociopolitické alternativy teokratického charakteru.

Oblouk rozkladné etudy vrcholí tranzicí spolupodílnictví v plné osobnostní sjednocení ideologických nepřátel: „*Muslimové v Sýrii by měli pochopit, že Spojené státy a Assad jsou pouze dvě strany jedné mince; oba jsou nepřátelé odhodlaní k vašemu zničení.*“ Vrchol útoku taví siluetu pokrytecké státoosoby v singulární zřídlo útisku syrských muslimů. Zvěrstva Assadova režimu jsou metaforickým sléváním osobností vtačena do etických center identity personifikovaného státu. Jednotlivá vlákna stupňované obžaloby se sbíhají ve svorníku univerzálního nepřítele. Jeho povrch pokrývá diskurzivní reliéf viny za strádání muslimů v Sýrii. Absolutním měřítkem etické zchátralosti státoosoby je dekorace jejího morálního rozměru singulární zlovůli Assadova režimu, která popírá základy demokratického státu. Totalita osobnostní zaměnitelnosti současně odráží vysokou koncentraci vztahovačné konspirace uvnitř doktrinálního aparátu džihádisticko-salafistických hnutí.

Epilog útoku přichází společně s upozaděním silové intervence ve prospěch mezinárodní spolupráce ústící v zabavení a zničení syrských chemických zbraní (Obama 2013). Deeskalaci konfliktu uzavírá diskurzivní sestup do výchozí hladiny identitární rozpolcenosti: „*Po týdnech výhrůžek válkou a s podlomenou důvěryhodností se Spojené státy vrhly po návrhu, který umožňuje zachovat si tvář, jako zatoulaný pes.*“ Pozvířetění státoosoby obemknuté implikovanou metaforizací slabosti prohlubuje intenzitu nízkoúrovňové identitární eroze. Křehká existenční rovnováha státoosoby, postulovaná inherentní rozporností západní enigmy, je dále popírána pejorativním odlidštěním. Souvislost mezi účelově interpretovanou mediací a časovým rozpětím krize napadá záměrnost jednání dehumanizované státoosoby. Vzniklý paradox vědomé vůle uvnitř zmateného zvířete je zacelen implikací pudového jednání. Oxymóron odlidštěné personifikace pokládá východiska k existenčnímu popírání identity. Erozivní vliv rozpolcenosti plynule přechází v diskurzivní prvoútok ideologických protějšků proti svébytnosti západní státoosoby.

Závěrečný obraz epilogu je věnován zdůraznění impotence sekularity: „*Celá argumentace Spojených států pro vojenský úder v Sýrii je logicky vadná, komplikovaná a ve většině případů protichůdná, typická pro káfira!*“ Značně symptomatická diskurzivní figura džihádistického salafismu nachází příčiny státoosobní rozpolcenosti v káfirství.¹⁰ Jádrem sdělení vyzdvihuje inherentní rozpornost doktrinálního bezvěrectví, které se neúspěšně pokouší vytvářet soudržný ideologický řád. Tato argumentace vychází ze skripturalistické nehybnosti džihádistického salafismu považující nezjevené prvky organizace společnosti za otevřenou rouhačství (Wagemakers 2012: 224).

Neschopnost ideologických protivníků

Z podloží rozpolceného pokrytectví se do nejvyšších identitárních vrstev vypínají narační útoky zdůrazňující zoufalou neschopnost ideologických protivníků. V arzenálu džihádisticko-salafistických diskurzivních výpadů představují přirozeného společníka fyzických útoků. Stěžejní narační linie sleduje ofenzivní trajektorii vznikající operativní činností v průběhu úderu proti ideologickým protivníkům. Diskurzivní konstrukce neschopného nepřítelů upevňuje nízkourovňové působení sterilizačního vektoru rozpolcenosti. Podníčená sedimentace slabosti katalyzovaná soustředěným diskurzivním tlakem přehrazuje jednotlivá ramena identitárního množení polymorfně-difúzního nadorganismu.

Za archetypální manifestaci tohoto procesu lze považovat diskurz provázející útok hnutí HŠM proti nákupnímu centru Westgate v keňském hlavním městě Nairobi.

Identitární ochrnutí státoosoby

Diskurzivní převládnutí motivu neschopnosti vrcholí současně se závěrečným průnikem keňských bezpečnostních složek do obleženého nákupního centra. Narační zdůraznění státoosobní neschopnosti proudí skrze synekdochální obžalobu *keňské vlády*. Předmostím diskurzivního útoku je inverze symboliky nákupního centra Westgate: „*Pokud byl #Westgate symbolem keňské prosperity, nyní je to symbol zranitelnosti, symbol porážky a celkové keňské neschopnosti.*“ Bilance útoku se opírá o ideologickou kapitalizaci úspěšného napadení jednoho z nejznělejších prvků ekonomického pokroku Keni. Neschopnost předejít útoku, bezprostředně následovaná relativizací reakční agility, usvědčuje státoosobu z rozsáhlé strukturní neschopnosti. Jakákoliv iniciativa bezpečnostních složek, jež by narušila diskurzivní hladkost slabosti, je popírána návratem k morální rozpolcenosti nepřítelů: „*HŠM potvrzuje, že keňská vláda použila k ukončení obléhání nákupního centra #Westgate chemické prostředky, zabila přitom veškeré rukojmí.*“ Náznaky úspěšného zákroku jsou opětovány stupňovanou diskurzivní agresivitou domněle rozkrývající koncentrovanou amoralitu státoosoby. Zásadní význam ustálené identitární paralyzy je patrný zcela otevřenou aplikací čiré dezinformační strategie.

Míra naračního zkeslení skutečné situace vrcholí současně s koncem fyzického útoku: „*Aby keňská vláda zakryla svůj zločin, strhla budovu. Pohřbila přitom pod trosky důkazy a všechna rukojmí #Westgate.*“ Omezené zhroucení nejvyššího patra nadzemního parkoviště na přibližně osm civilistů (Hirsch 2013) je gargantuovsky zvětšeno jako demolice celé budovy centra. Uvedený příspěvek opisuje diskurzivní oblouk sebeodkazné smyčky zdůrazňující souvztažnost rozpolceného pokrytectví a neschopnosti. Impotence státoosoby vystupující z terénu institucionalizované slabosti vede k morálnímu chátání. Důsledky eticky defektního jednání posléze vyvolávají sebevražednou reakci klíčových symbolů identitární koheze. Zoufalá snaha zakrýt zřetelná selhání vede k obratu imunitního systému proti vazebním spojům státoosobní struktury. Domnělý úder zasazený vlastní rukou narušuje identitární rozpolcenost. Výsledkem je těsná diskurzivní smyčka uzavírající akceschopnost státoosoby do odstředivého labyrintu reakčního ochrnutí.

Identitární embolie státoosoby

Současně s koncem fyzického útoku se rozbíhá navazující narační trajektorie sledující vektor marnosti identitární restaurace: „*Keňská vláda je stále zmatena a bude trvat několik měsíců, než plně porozumí, co se přesně událo ve #Westgate.*“ Uvedený příspěvek využívá fyzické předmostí útoku k sekundárnímu zásahu státoosobní identity z pozic poúderového chaosu. Neschopnost zabránit útoku, případně převzít rozhodující kontrolu nad jeho scénářem, je diskurzivně vtažena do nejasného terénu informační deprivace.

Dozvuky útoku dále stupňují negaci identity erozí důvěry v instituce státoosoby: „*Naposledy před selháním se vláda uchýlila k překrucování faktů a opakovanému zkeslování situace, aby uklidnila zmatenou veřejnost.*“ Uvedená kultivace diskurzivního substrátu

umožňuje proměnit reakční neschopnost v rozkol mezi jednotlivými stranami identitární konstrukce. Pokrytecké zastírání vlastní neschopnosti odcizuje integrální složky státoosobní struktury. Zmiňovaný příspěvek představuje diskurzivní projekci cizorodých těles do hlavních spojnic hodnotové negociace. Vzniklá narační embolie identitotvorných cév brání obnově ohrožených spojů státoosobní struktury. Konspirativní viktimizace obyvatelstva vytváří mimoběžné identitární spoje hrožící latentním konfliktem. Mimoběžné státoosobní linie vznikající následkem útoků proti společensko-politické soudržnosti zvyšují vnitřní pnutí v nejnižších identitotvorných vrstvách. Vzniká tak ideologické přetížení, jež vrcholí zhroucením hlavních pilířů státoosoby. V této negační strategii tak lze identifikovat propagandistický pokus o co nejširší narušení společensko-politického konsenzu, které je nutnou podmínkou zhroucení kolektivní identity, a tedy i konkurenční jednotky.

Manifestace identitární embolie vychází z diskurzivního postulátu neurčitosti vztahého k výkonným institucím státoosoby: „*Jejich rozporuplná verze události je jasnou známkou toho, že keňská vláda začíná trpět vážnou myšlenkovou zácpou #Westgate.*“ Diskurzivní vmetek přehrazující tradiční dráhy identitárního vyjednávání je do státoosobní struktury vtažen pokryteckou rozpolceností. Bezprostředně navazující fáze útoku plyne do tradičního ústí státoosobní neschopnosti. Uvedený příspěvek však transformuje fyzický rozměr neschopnosti v rozhodující ideologické ustrnutí. Dochází tak k vnější předzvěsti vnitřních důsledků právě skončeného útoku. Dílčí zdroj identitárního vyjednávání, tj. v tomto kontextu vládní instituce, je blokován mimoběžnou cizorodostí ideologických následků fyzicko-narativního úderu. Životodárné proudění identitární narace v negociačních cévách polymorfně-difúzního nadorganismu ohrožují diskurzivní emboly útočně-revizionistické narace.

Zaměření následujícího příspěvku odkrývá diskurzivní zájem zasáhnout identitární parálzou úplnou státoosobní strukturu: „*#Westgate se však také ukazuje jako jakási enigma; pro mnoho Keňanů jsou tyto události stále obestřeny temným mrakem rozporuplnosti.*“ Hrozba podpořená metaforou nejasnosti dále zesiluje důsledky provedeného útoku ve smyslu šíření společenské disharmonie a konspirace. Teatrální podání neschopnosti je využito k diskurzivnímu rozevření trhlin uvnitř státoosobní pospolitosti. Stín pouderové pochybnosti se HŠM pokusilo využít k dalšímu identitárnímu rozkladu prostřednictvím dalších útoků na důvěryhodnost institucí a jejich interpretaci proběhlých událostí. Útočně-revizionistické prvky cizorodé ideologie přehrazující vazební spoje nadorganismu vyvolávají identitární nedokrevnost postižených oblastí státoosoby, což představuje metaforické znázornění rozpadu identitárního konsenzu. Izolace identitotvorných vrstev vyvolaná působením útoků proti soudržnosti se stává spouštěcím mechanismem státoosobního odumírání.

Vyvrácení ideologických protivníků

Útoky vedené proti fyzické manifestaci demokratického státu se odrážejí v tříštivém kontraidentitárním diskurzu hodnotového vykořenění státoosoby. Společensko-politické uspořádání, jež staví na suverenitě lidu a demokracii, je v přímém rozporu s doktrinálním pilířem zjevené pravdy, který stojí v centru státotvorných snah džihádistického salafismu. Dílčí případy kompozitní fyzicko-narační agrese jsou vedeny s nadějí v postupné vyvrácení současné podoby systému suverénních států.

Identitární anihilace státoosoby

Zřetelný projev anihilační strategie lze rozeznat v závěrečném příspěvku tematické sady uveřejněné v den výročí útoků z 11. září 2001: „*Dá-li Bůh, budou mudžáhidíni pokračovat v džihádu proti Západu, dokud nebude svět ovládnut jediným suverénním státem; islámským státem.*“ Uvedený příspěvek odkrývá úplný půdorys motivace útoků proti projevům konkurenčních státotvorných forem.

Diskurzivní eroze identitárního oběhu státoosoby představuje vektor ideologické dekonstrukce legitimacy demokratického státu. V inflexním bodě státoosobní existence se protínají diskurzivní zaměření identitární rozpolcenosti, ochrnutí a terminální izolace. V nalezeném vrcholu se sbíhají veškeré fyzicko-narativní rozměry džihádu usilující o bezvýhradné zničení všech inkarnací suverénního demokratického státu.

Diskurzivní strategie identitárního ničení je nutné vnímat jen jako první krok na cestě k vyvrácení sekulárního státu. Postulát o konstituci neohraničené entity teokratického charakteru indikuje motiv transpozice rozvratu do prostředí mezinárodního společenství. Pokud je tento případ chápán v kontextu globálního džihádu, jsou revizionistické diskurzivní praktiky státoosobní anihilace součástí ideologického vyvrácení současné iterace kvazivestfálského systému mezinárodních vztahů.

* * *

Závěry předloženého textu podávají ucelený pohled na dominantní vrcholky diskurzivního terénu džihádisticko-salafistické identitární kontrarace. Jejich cílem je rozrušovat přirozené proudění hodnotové negociace v procesu konstrukce identity. Problematická koexistence sociopoliticky neslučitelných entit povzbuzovaná dromoskopicky deformovanou jinakostí ideologických soupeřů vytváří prostředí opakujících se mezidruhových konfliktů. Pozorování těchto střetů umožňuje pohled na evoluční souboj virtuálních inkarnací dichotomických jednotek sociopolitického uspořádání.

Virtuální napadení identitárních ekosystémů suverénních jednotek současného mezinárodního systému však představuje pouze elementární manifestaci rozsáhlejších snah, kterými se radikální mimosystémoví aktéři pokoušejí vyvolat normativně ukotvenou přestavbu globálního řádu. Temporální kontinuum deterritorializované virtuální sféry překonalo dichotomickou přimknutost univerzalistických ambicí k omezující partikularitě prostoru. Narativní vize radikálních mimosystémových aktérů o globálním sociopolitickém uspořádání tak představují bezprostřední manifestaci alternativních řádů, jejichž ontologii podpírá simulovaná deformovanost skutečného fyzického odporu vůči stávající podobě mezinárodního systému.

Virtuální sférou tak trvale cirkuluje pluralita mileniálních vyústění státocentrického mezinárodního uspořádání následovaná idylickými konstrukcemi spravedlivého blahobytu. Těchto sociopolitických uspořádání je dle jejich původců možné dosáhnout jen univerzalistickým uplatněním ideologických východisek, která v první řadě sterilizují vliv státní suverenity. Lze se domnívat, že diskurzivní horizont virtuální sféry tak nabízí empiricky informovaný pohled na probíhající formulaci postvestfálských forem sociopolitického uspořádání, které lze v temporálním kontinuu virtuality rozeznat již dnes (srovnej Strítecký – Špelda 2017).

¹ Dromologie – novotvar zavedený Paulem Viriliem, odvozený z řeckého výrazu *drómos*, který označuje cestu, případně závod.

² V tomto případě bylo významné například šíření konzervativního učení Muhammada ibn Abd al-Wahhába, vycházející z modelu vytvořeného ibn Tadjmíjou ve 13. století.

³ Nespornou roli sehrál také zájem o vyvrácení protoislamského režimu UIS, jehož postupný rozvoj ohrožoval stabilitu sousedních etiopských regionů.

⁴ Autenticita účtů významných skupin či jednotlivců je ověřována přímo společností Twitter.

⁵ Koncový bod využívaného rozhraní je dostupný z <<https://api.twitter.com/1.1/search/tweets.json>>.

⁶ Typický příklad zmiňované volatility představuje jedna z elektronických inkarnací skupiny využívaná ve střední fázi útoku. Účet Hsm_Pressoffice existoval od soboty 21. září 22:42:15 2013 GMT do neděle 22. září 17:09:38 2013 GMT.

⁷ V kontextu sociálních sítí se jedná o takzvaný *hashtag*, sloužící k tematickému zařazení jednotlivých příspěvků.

⁸ Termín vycházející ze starořeckého slova *ainigma* označuje hádanku, případně záhadu.

⁹ Derogatorní označení alawitské větve šíitského islámu.

¹⁰ Káfir – arabský termín užívaný pro označení nevěřících.

Literatura

- Baudrillard, Jean (1983): *Simulations*. New York: Semiotext(e).
- Barnes, Cedric – Hassan, Harun (2007): The Rise and Fall of Mogadishu's Islamic Courts. *Journal of Eastern African Studies*, Vol. 1, No. 2, s. 151–160.
- Benke, Gertraud – Wodak, Ruth (2003): The discursive construction of individual memories: How Austrian „Wehrmacht“ soldiers remember WWII. In: Wodak, Martin (ed.): *Re/reading the Past: Critical and Functional Perspectives on Time and Value*. Amsterdam: John Benjamins Publishing Co., s. 115–138.
- Connolly, William E. (2002): *Identity, Difference: Democratic Negotiations of Political Paradox*. Minneapolis: University of Minnesota Press.
- Der Derian, James (1992): *Antidiplomacy: Spies, Terror, Speed, and War*. Cambridge: Blackwell Publishers.
- Der Derian, James (2008): *Critical Practises in International Theory: Selected Essays*. Abingdon: Taylor & Francis Group.
- Der Derian, James (2009): *Virtuous War: Mapping the Military-Industrial-Media-Entertainment Network*. Second Edition, New York: Routledge.
- Feldman, Noah (2008): *The Fall and Rise of the Islamic State*. Princeton: Princeton University Press.
- Hansen, Stig J. (2013): *Al-Shabaab in Somalia: The History and Ideology of a Militant Islamist Group, 2005–2012*. New York: Oxford University Press.
- Hefner, Robert W. (2010): *The New Cambridge History of Islam: Volume 6: Muslims and Modernity: Culture and Society since 1800*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Lakoff, George (1991): Metaphor and War: The Metaphor System Used To Justify War In The Gulf. *Peace Research: The Canadian Journal of Peace and Conflict Studies*, Vol. 23, No. 2/3, s. 25–32.
- Lyotard, Jean-François (1984): *The Postmodern Condition: A Report on Knowledge*. Manchester: Manchester University Press.
- Martin, Denis-Constant (1995): The choices of identity. *Social Identities: Journal for the Study of Race, Nation and Culture*, Vol. 1, No. 1, s. 5–20.
- McQuire, Scott (2011): Virilio's Media and Philosophy. In: Armitage, John (ed.): *Virilio Now: Current Perspectives in Virilio Studies*. Cambridge, UK: Polity Press.
- Mendel, Miloš (1995): Pojmy da'wa a džihád v klasickém islámu. *Religio: Revue pro religionistiku*, Vol. 3, No. 1, s. 3–16.
- Mneimneh, Hassan (2011): The Spring of a New Political Salafism? *Current Trends in Islamist Ideology*, No. 12, s. 21–36.
- Štřítecký, Vít – Špelda, Petr (2017): Establishing the Complexity of the Islamic States' Visual Propaganda. *The Central European Journal of International and Security Studies*, Vol. 11, No. 4.
- Virilio, Paul (1994): *The Vision Machine*. Bloomington: Indiana University Press.
- Virilio, Paul (2005): *Negative Horizon: An Essay in Dromoscopy*. London: Continuum.
- Virilio, Paul (2006): *Speed and Politics*. Los Angeles: Semiotext(e).
- Virilio, Paul – Kittler, Friedrich (2001): The Information Bomb: A Conversation. In: Armitage, John (ed.): *Virilio Live: Selected Interviews*. London: SAGE Publications Ltd.
- Wagemakers, Joas (2012): *A Quietist Jihadi: The Ideology and Influence of Abu Muhammad Al-Maqdisi*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Walker, Rob B. J. (1993): *Inside/Outside: International Relations as Political Theory*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Wark, McKenzie (1994): *Virtual Geography: Living with Global Media Events*. Bloomington, IN: Indiana University Press.
- Wendt, Alexander (2004): The state as person in international theory. *Review of International Studies*, Vol. 30, No. 2, s. 289–316.
- Wodak, Ruth – de Cillia, Rudolf – Reisigl, Martin – Liebhart, Karin (2009): *The Discursive Construction of National Identity*. Second Edition, Edinburgh: Edinburgh University Press.

Dokumenty

- al-Katāib Media (2012): Congratulations to the Islamic Ummah on the Occasion of the Ba'yat [Between al-Qa'idah and Harakat al-Shabab al-Mujahidin]. *Jihadology*, 23. 2. 2012, <<http://jihadology.net/2012/02/23/al-kataib-media-presents-a-new-statement-congratulations-to-the-islamic-ummah-on-the-occasion-of-the-bayat-between-al-qaidah-and-%E1%B8%A5arakat-al-shabab-al-mujahidin/>>.
- Cowell, Alan – Erlanger, Steven – Gladstone, Rick (2013): Momentum Builds for Military Strike in Syria. *The New York Times*, 27. 8. 2013, <<http://www.nytimes.com/2013/08/28/world/middleeast/britain-preparing-contingency-plan-for-intervention-in-syria-officials-say.html>>.
- Federal Bureau of Investigation Baltimore Division (2014): Former U. S. Soldier Who Sought to Join Terrorist Group Convicted and Sentenced to Seven Years in Prison. Baltimore: Federal Bureau of Investigation Baltimore Division, 13. 1. 2014, <<http://www.fbi.gov/baltimore/press-releases/2014/former-u.s.-soldier-who-sought-to-join-terrorist-group-convicted-and-sentenced-to-seven-years-in-prison>>.
- Harakat al-Šabāb al-Mudžāhidín (2013a). Twitterový účet HSM PRESS1, 19. 6. 2013, <<http://twitter.com/HSM PRESS1/statuses/347305991009865729>>.

- Harakat al-Šabáb al-Mudžáhidín (2013b). Twitterový účet HSM_Press, 11. 9. 2013, <http://twitter.com/HSM_Press/statuses/377823966364065792>.
- Harakat al-Šabáb al-Mudžáhidín (2013c). Twitterový účet HSMPRESS1, 21. 4. 2013, <http://twitter.com/HSM_PRESS1/statuses/326043809697918977>.
- Hirsch, Afua (2013): Kenya mall attack: dozens more bodies believed buried under rubble. *The Guardian*, 26. 9. 2013, <<http://www.theguardian.com/world/2013/sep/25/kenya-mall-attack-bodies>>.
- Mackey, Robert (2009): Mass shooting at Fort Hood. *The New York Times*, 5. 11. 2009, <<http://thelede.blogs.nytimes.com/2009/11/05/reports-of-mass-shooting-at-fort-hood>>.
- Obama, Barack H. (2013): Remarks by the President in Address to the Nation on Syria. Washington, D.C., 10. 11. 2013, <<http://www.whitehouse.gov/the-press-office/2013/09/10/remarks-president-address-nation-syria>>.
- Stack, Liam (2013): Video Shows Victims of Suspected Syrian Chemical Attack. *The New York Times*, 21. 8. 2013, <<http://thelede.blogs.nytimes.com/2013/08/21/video-and-images-of-victims-of-suspected-syrian-chemical-attack>>.
- Twitter (2012a): POST statuses/update. San Francisco: Twitter, 5. 9. 2012, <<http://dev.twitter.com/docs/api/1.1/post/statuses/update>>.
- Twitter (2012b): GET search/tweets. San Francisco: Twitter, 24. 9. 2012, <<http://dev.twitter.com/docs/api/1.1/get/search/tweets>>.
- UN News Centre (2013): Ban appeals to ‘all sides’ to support UN chemical weapons team in Syria. New York: UN News Centre, 28. 8. 2013, <<http://www.un.org/apps/news/story.asp?NewsID=45719>>.
- United Nations Security Council (2007): Security Council Authorizes Six-Month African Union Mission in Somalia, Unanimously adopting Resolution 1744 (2007). New York: United Nations Security Council, 20. 2. 2007, <<http://www.un.org/News/Press/docs/2007/sc8960.doc.htm>>.
- U. S. Department of State's Office of the Coordinator for Counterterrorism (2008): Designation of al-Shabaab. Washington, D.C.: U. S. Department of State's Office of the Coordinator for Counterterrorism, 18. 3. 2008, <<http://www.state.gov/j/ct/rls/other/des/143205.htm>>.

Poznámka

Autoři by chtěli poděkovat dvěma anonymním recenzentům a editorovi za cenné připomínky, které pozitivně přispěly k finální podobě textu.

Tento článek vznikl v rámci projektu Specifického vysokoškolského výzkumu Institutu politologických studií Fakulty sociálních věd UK č. 260 230/2015 „Proměny a důsledky politických institucí“.